

Нѣкои български критици, оние, съ които има да се разговаряме въ края на настоящата глава, отричатъ художественния елементъ въ поезията на българския поетъ. Какво умопомрачение! Читателтъ ще се съгласи съ насъ — ние говоримъ за онзи читателъ, който е способенъ да живѣе съ идеитъ на поета —, че въ отрицанието на българската критика има голѣма доза пристрастие и невѣжество. Ние казахме по-горѣ и то нарочно, прѣди още да дадохме нужното количество примѣри, въ що се състои емоцията въ изкуството и отъ що зависи нейната природа. Кой би билъ онзи помраченъ умъ, който ще каже — каква дързостъ би било това! —, че цитиранитѣ редове, пълни съ умъ и съ въображение, съ сила и съ хубостъ, защото, ако щете, извънъ силата не може да има хубостъ! — кой ще дръзне да отрече, че цитиранитѣ редове не съдържатъ всичката способностъ да възбудятъ една досущъ възвишена илюзия, въ художественното значение на тая дума!

Сочи народтъ и потъ отъ чело
 Кървавъ се лѣе надъ камъкъ гробенъ;
 Кръстътъ е забитъ въ живо тѣло,
 Ражда разяда гложгани кости,
 Смокъ е засукалъ животъ народенъ...

Трѣбва да умѣешъ да четешъ Ботйова, да чувствувашъ, както той е чувствувалъ, за да не кажемъ и да живѣешъ тѣй, както поетътъ е живѣлъ, за да разберешъ неговата поезия... Ние бихме сами укорили поета, ако той не знаеше да мѣри на всждѣ значението на думитѣ. Всѣка една дума на всѣко мѣсто въ поезията нѣма едно и сжщо значение. Двѣ думи, напр. синонимни, ако непосредственно слѣдватъ една подиръ друга да означатъ еднородни или хетерогенни понятия, сж думи фатални въ поезията. Поетътъ трѣбва да осѣща да раздалечава хетерогеннитѣ понятия, да опрѣ-